

Kaupunginkanslia

Ennuste: 1

Päivämäärä: 17.4.2023

Täyttöohje

- Ennusteen päähuomioista kirjoitetaan
 - tiivistelmä, jota käytetään talouden ja toiminnan työpöytään sekä muihin kaupunkitason tiivistyksiin kaupungin johdolle.
 - yksi, yhtenäinen analyysi oman otsikkonsa alle.
 - riskeistä tulee oman otsikkonsa alle analyysi
 - kaikki yllä mainitut analyysit kirjoitetaan talousarviovuoden näkökulmasta
- Strategiasta tulee oman otsikkonsa alle analyysi koko valtuustokauden näkökulmasta
- Kirjoitathan jokaisesta kohdasta lyhyen ja informatiivisen analyysitekstin, jossa on olennaisimmat päähuomiot

Ennusteen tiivistelmä: keskeisimmät nostot ranskalaisilla viivoilla (maksimimerkkimäärä 2200)

- kuvaa keskeisimmät talousarvion toteutumiseen vaikuttavat tekijät (kaupungin johdolle)
- älä listaa lukuja vaan keskity syihin ja tekijöihin lukujen takana

- Kaupunginkanslia ennustaa, että toteuma alittaa talousarvion, kun ylitysoikeudet otetaan huomioon.
- Digitalisaation investoinneista ennustetaan säästyvän arviolta 10 miljoonaa euroa johtuen isojen projektien käynnistymisten muutoksista ja kulujen jaksotuksista.
- Rakentamiseen vaikuttava suhdanne on niin vaikea, että ennusteen mukaan kaupunkiyhteinen tavoite 8000 aloitettua asuntoa ei toteudu tänä vuonna. Myöskään kaupunkiuudistusalueille asetettua tavoitetta alueiden asuntokannan 2 % vuosittaisesta lisäyksestä ei ennusteta saavutettavan.
- Kaupunkiuudistuksen toimenpidekokonaisuus etenee hyvin. Investointihankkeet eivät etene täysin suunnitellusti. Riskejä on tunnistettu sekä suunniteluvalmiudessa ja vaadittavissa henkilöresursseissa.
- Tuottavuustoimenpiteet ovat käynnissä Kaskossa, jossa tehdään perusopetuksen tuottavuusselvitystä. Kymmissä on tuottavuusohjelma käynnissä. Staran ja Palvelukeskuksen kehittämisohjelmat ovat käynnissä.
- Palkanmaksujärjestelmän vakautushankkeen tavoitteiden ja mittareiden mukaiset toimenpiteet jatkuvat. HR kokonaisjärjestelmä hankkeen valmistelu odottaa kaupungin johdon päätöstä kilpailutuksen aloittamisesta, oletus tästä on aikaisintaan Q12024.
- Vuoden 2023 työmarkkinatuen kuntaosuuden ennustetaan olevan noin 78 M €. Sekä 300-499 että 500-999 päivää työttömyysetuutta saaneiden työttömien määrä on loivassa laskussa. Näiden ryhmien työmarkkinatuesta kaupunki maksaa puolet. Sitä vastoin yli 1000 päivää työttömänä olleiden määrä on pysynyt jokseenkin samalla tasolla viime syksyyn nähden ja tämän ryhmän työttömyysetuudesta kaupunki maksaa 70 %. Tilastokeskuksen tilastoima pitkäaikaistyöttömyys ei Helsingissä ole enää merkittävästi vähentynyt viime syksyn jälkeen, vaikka TEM onkin työmarkkinaennusteessaan ennakoinut sen laskevan Uudellamaalla edelleen tänä vuonna.

Ennusteen analyysi: talousarvion toteutumiseen vaikuttavat tekijät (käyttötalous, irtaimen investoinnit, sitovat toiminnan tavoitteet sekä määrä- ja taloustavoitteet) sekä niiden johdosta käynnistetyt johtamistoimenpiteet

- kuvaa keskeisimpiä muutoksia ja syitä ennusteen taustalla
- kuvaa mihin taustaoletuksiin ennuste perustuu
- jos talousarvion nähden on selkeitä poikkeamia, kuvaa mitä johtamistoimenpiteitä näiden johdosta on käynnistetty
- älä listaa lukuja vaan keskity syihin ja tekijöihin lukujen takana

Käyttötalous

Kaupunginkanslia ennustaa, että toteuma alittaa talousarvion, kun ylitysoikeudet otetaan huomioon. Sotepe muutoksesta johtuen Kanslian kuluksi kirjaantuu eräitä laskuja, jotka ovat aiheutuneet soten viimevuoden toiminnoista ja joita ei voida hyvinvointialueelle kirjata. Digitalisaatioyksikössä_ennakoidaan, että kaikkia hankkeita ei saada käynnistettyä suunnitellusti tänä vuonna.

Irtaimen investoinnit

Digitalisaation investoinneista ennustetaan säästyvän arviolta 10 miljoonaa euroa. Syynä on muutokset uusien isojen projektien (hr kokonaisjärjestelmä, sap/hana, dokumentinhallinta) käynnistymisen ajoituksissa ja kulujen jaksottuminen, jotka voivat merkittävästi muuttaa investointitasoa vuonna 2023.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Kaupunki uudistusalueille kohdennettavien investointien tulee mahdollistaa systemaattisesti alueiden asuntokannan 2 % vuosittainen lisäys (kaupunginkanslia ja kaupunkiympäristön toimiala). Ennustetaan ettei tavoite toteudu.

Vuonna 2023 alkaa 8 000 asunnon rakentaminen (kaupunginkanslia ja kaupunkiympäristön toimiala). Ennustetaan ettei tavoite toteudu.

Sitoudumme valtuustokauden alussa käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteeseen. Vuosittaiset talousarviot eivät ylitä vastuuperiaatteen mukaista menotasoa. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.

Kokonaisinvestoinnit mitoitetaan rahoituksellisesti kestäväälle tasolle toiminnan ja investointien rahavirran sekä lainakannan kasvun näkökulmasta. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.

Uusien tehokkuutta, tuottavuutta, taloudellista liikkumavaraa ja voimavaroja kaupungin toimintaan tuovien toimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen varmistaen strategiakauden aikana vähintään 50 milj. € / vuosi hyödyt. Mittarina on, että uusien 16,5 milj. € / vuosi hyödyt on kuvattu ja vastuutettu sekä seurannassa osana kaupungin ja kaupunkikonsernin TA24 valmistelua. Ennustetaan tavoitteen toteutuvan.

Tuemme helsinkiläisten työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja osaamisen kehittymistä ohjaamalla heitä aktiivisesti työllisyyttä edistäviin palveluihin. Mittarina on, että työllisyydenhoidon palveluihin osallistumista kuvaavan aktivointiasteen (%) kuukausikeskiarvo on vuonna 2023 suurempi kuin vuonna 2022. Ennustetaan, että tavoite toteutuu.

Määrällisenä suoritettavana on, että 2500 asiakasta aloittanut työpaikalla tapahtuvassa työttömien osaamista vahvistavassa toimenpiteessä. Arvioimme, että tavoite voidaan tänä vuonna saavuttaa.

Arvio talousarviovuoden tavoitteisiin (sitovat ja muut), palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja hallintatoimenpiteistä.

Henkilöstön saatavuuden haaste ei ole olennaisesti muuttunut. Vuosien 2021 ja 2022 välillä on havaittavissa, että hakijamäärät jatkavat laskuaan, eli sikäli tilanteen voi nähdä vaikeutuneen entisestään. Uusina hallintatoimenpiteinä alkuvuodesta teetetty Työnantajan luottamus ja maine -tutkimuksen, jonka pohjalta laaditaan työnantajakuvan kehittämistoimenpiteet.

Työterveyshuollon kilpailutuksen keskeytymisen myötä seuraavat riskit ovat osittain toteutuneet:

- Työkykyjohtamisen tuki organisaatiolle vähenee Tyhestä
- Työnantaja ei pysty suoriutumaan lakisääteisestä veloitteesta työterveyspalveluiden järjestämisessä, jos Tyhen resurssi vähenee edelleen ja uusia ei saada rekrytoitua

Edellä mainittuja riskejä pyritään hallitsemaan henkilöstöosaston toimesta seuraavilla toimenpiteillä:

- Organisaation omaa roolia työkykyjohtamisessa vahvistetaan tehdyn (Työkykyjohtamista tulee vahvistaa Helsingin kaupungin organisaatiossa 2022-2025) suunnitelman mukaisesti.

- Esihenkilöiden konsultaatio rakennetaan Stadin HR:ään yhteistyössä toimialojen HR:n kanssa.
- Toteutetaan työterveyden palvelutuotannon priorisointia ja varaudutaan eri palvelutuotannon skenaarioihin Työterveys Helsingin johdon kanssa yhteistyössä.

Korkotason nousu, inflaatio sekä ennätysalhainen kuluttajaluottamus heikentävät selvästi kuluttaja- ja sijoittajakysyntää asuntomarkkinoilla, mikä vaikuttaa asuntorakentamiseen. Asuntotuotantotavoitetta ei todennäköisesti saavuteta vuonna 2023. Korkeat rakentamiskustannukset haastavat ARA-tuotannon toteutusta. Kaupunki uudistuksen toteuttamisessa on ilmennyt haasteita esimerkiksi suunnitellut asemakaavat eivät ole toteutuneet luontoarvojen vuoksi ja alueilla ei ole saatu aikaan näkyviä, asukkaiden toivomia muutoksia.

- Venäjän hyökkäyssodan pitkittyminen ja maailmantalouden tilanne nostavat kustannuksia esimerkiksi energia- ja materiaalikustannukset. Tämä vaikuttaa ja aiheuttaa epävarmuutta asuntorakentamiseen, hankintoihin sekä tytäryhteisöihin.
- Suomen talouden mahdollinen taantuma voi heikentää verotuloja tulevina vuosina.
- Hallituksen vaihtumisen vuoksi sekä hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymiseen liittyvien kustannusriskien vuoksi näkymät valtion rahoitukseen kunnille ja hyvinvointialueille eivät ole selkeät.

Hallintatoimenpiteet:

- Aktiivinen vuoropuhelu asuntorakentamisen toimijoiden ja tytäryhteisöjen kanssa ajantasaisen tilannekuvan saamiseksi.
- Aktiivinen edunvalvonta valtion suuntaan
- Huolellinen talustilanteen analysointi ja valmius reagoida yllättäviin muutoksiin. vai: valmius tulevien muutoksien ennakointiin

TE2024-uudistuksen valmistelu on merkittävä ja haastava kokonaisuus, jonka tarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen liittyy useita tunnistettuja riskejä. Merkittävimmiksi riskeiksi on tunnistettu se, ettei työ- ja elinkeinopalveluiden hankintojen taloudellisuus ja vaikuttavuus toteudu uudistuksen myötä ja että henkilöstöä ei siirry riittävästi uudistuksen yhteydessä valtiolta kaupungille.

Hallintatoimenpiteinä on uudistuksen valmistelua resursoitu mm. palkkaamalla projektipäällikkö sekä perustamalla projektitoimisto valmistelemaan yhteistyötä Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien välillä hankintoihin ja työnantajapalveluihin liittyen. Tällä toimenpiteellä pyritään varmistamaan hankintojen taloudellisuutta ja palveluiden asiakaslähtöisyyttä.

Kaupunkistrategian painopistealueiden toteuttamisen analyysi:

- Kuvaa strategisten tavoitteiden toteutumisen edistymistä valtuustokaudella: onnistumiset ja haasteet. Keskity tässä toimialan / liikelaitoksen tunnistamiin keskeisiin painopistealueisiin.
- Hyödynnä analyysissä kaupunkistrategian valintojen, ohjelmien ja painopisteiden otsikointia sekä painopisteissä esitettyjä tavoitteita.
- Arvioi strategian keskeisiin tavoitteisiin pääsemisestä valtuustokauden aikana ja kuvaa konkreettisia tekoja ja valmiiksi saatuja asioita.
- Kuvaa onnistumisia ja haasteita eri painopisteiden edistämisen osalta.
- Kuvaa kokonaisuuden kannalta olennaisten strategiamittareiden muutoksia ja mitä ne kertovat strategian onnistumisesta, jos mittaritieto on päivittyntä <https://www.hel.fi/fi/paatoksenteko-ja-hallinto/strategia-ja-talous/kaupunkistrategian-ja-talouden-seuranta/kaupunkistrategian-seuranta>
- Ohjeellinen pituus on yksi sivu.
- Tekstissä voi raportoida useampaa ennustetta, jos otsikoi ne selkeästi.
- Tekstiosuudessa voi viitata aiempiin ennusteen osioihin.

Strategiaosasto kokoaa kaupunkitasoisesti 1.ennusteen kaupunkistrategian painopistealueiden toteuttamisen analyysitekstin kevään aikana tehdyn strategian puoliväliarvioinnin pohjalta.